

KARL-GUSTAF LÖFGREN

Svar till Sune Håkansson

Sune Håkansson påpekar helt riktigt i sin kommentar att den bästa tidpunkten att avverka ett skogsbestånd (omloppstiden) inte behöver påverkas av en permanent övergång ifrån ett system där nettointäkterna beskattas med en proportionell skatt till ett system där nettointäkterna "beskattas" med en årlig fast avgift som erläggs varje år oberoende av om avverkning sker eller inte. Orsaken härtill är att ingen av de två nämnda skatterna påverkar relativpriserna (lite oprecist relationerna mellan intäkter och kostnader). En person bevandrad i ekonomisk teori skulle säga att "omloppstiden är homogen av gradnoll i rundvirkespriset och faktorpriserna". Ett byte från ett av dessa skattesystem till det andra förefaller alltså att

lämna utbudet av rundvirke opåverkat.

De relevanta relativpriserna för alla typer av skogsägare är emellertid inte desamma. För en person som delar sin tid mellan att arbeta som universitetslektor i nationalekonomi vid Lunds universitet och arbete i den egna skogen är ovan skisserade byte av skattesystem inte nödvändigtvis neutralt med avseende på fördelningen av arbetstiden mellan den pedagogiska gärningen och skogsarbetet. I utgångsläget har vederbörande rimligen fördelat sin arbetstid på ett sådant sätt att nettointäkten efter skatt av den sista undervisningstimmen överensstämmer med nettointäkten efter skatt av den sist arbetade timmen i den egna skogen. Om i denna situation inkomsterna från skogen ensidigt be-

frias från den proportionella (progressiva) skatten för att i stället schablonbeskattas innebär detta att avkastningen på den sist arbetade timmen i den egna skogen höjs. (Observera att schablonbeloppet skall betalas oberoende av om man arbetar eller inte och oberoende av var man arbetar.) Det blir lönsamt att öka skogsarbetet på bekostnad av antalet undervisade timmar vid Lunds universitet ända tills ovan nämnda likhet mellan nettoavkastningen efter skatt på de sist arbetade timmarna i respektive verksamhet återställts. Grundorsaken härtill är lite tillspetsat att människan är "lat av naturen" — fritiden har ett positivt värde — och att hon därför vill tjäna varje krona med så lite uppoffring som möjligt. En ökning av det genomsnittliga antalet timmar som självaktiva skogsägare ägnar åt skogsarbete torde på gott eller ont öka virkesutbudet.

Observera också att sedan övergången till schablonbeskattning väl är genomförd påverkar inte ändringar av schablonens höjd den marginella lönsamheten av att arbeta i skogen eller någon annanstans. En förändring av schablonens höjd kan möjligen påverka den långsiktiga ägarstrukturen inom skogsbruket, genom att personer som av olika skäl är "förhindrade" att ägna

ökad tid åt skogsarbete ("trottoarbönder") säljer sin skog till personer som saknar bindande restriktioner på den tid de kan ägna åt skogsarbete.

Detta att schablonens höjd inte påverkar den marginella lönsamheten gör också att schablonens höjd kan anpassas till markens virkesproducerande förmåga (bonitet) utan att utbudet påverkas.

Jag vill härmed inte ha sagt att en övergång från dagens skogsbeskattningssystem till en schablonbeskattning av skogsinkomsterna löser alla problem eller är ens önskvärd. Sune Håkansson pekar själv på andra tänkbara justeringar av dagens skattesystem som är värda att ta på allvar. Vad jag framförallt efterlyste i min ledare var mera djupgående analyser än vad som hittills presterats av verkningarna på virkesutbudet av olika skattesystem. Jag efterlyste också djupare kunskaper om rundvirkesmarknadens funktionssätt. Det är faktiskt möjligt att en illa fungerande rundvirkesmarknad stör virkesutbudet i lika stor utsträckning som ett olämpligt skogsbeskattningssystem. Jag är inte ens säker på att det är meningsfullt att försöka behandla dessa två aspekter var för sig.